

Millî Eğitim Bakanlığı Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri Hakkında Öğretmen Görüşlerinin Veri Analizinin İncelenmesi

Kerim Arı

MEB Eğitim Yöneticisi

kerim.ari90@gmail.com, ORCID: 0000-001-9704-6205

Özet

Bu alışmada, Millî Eğitim Bakanlığı uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetleri hakkında öğretmen görüşlerinin veri analizi incelenmiştir. Dünyada değişim ve dönüşüm çok hızlı gerçekleşmektedir. Değişim ve dönüşümün bu deni hızlı gerçekleşmesi eğitimi oldukça önemli hale getirmiştir. Eğitimin de en önemli paydaşlarından bir tanesi öğretmenlerdir. Öğretmenlerin gelişen dünya koşullarına ayak uydurabilmeleri için mesleki gelişimlerine önem vermeleri gerekmektedir. Mesleki gelişim denilince de karşımıza hizmet içi eğitim faaliyetleri çıkmaktadır. Bu araştırmanın araştırma gurubunda 2022-2023 eğitim öğretim yılında Konya-Meram'da görevli olup uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan yedi öğretmen bulunmaktadır. Yapılan bu araştırmanın sonucunda veri analizlerinden elde edilen bulgulara göre yaşanabilecek sistemsel aksaklıkların önüne geçmek için uzaktan hizmet içi eğitimlerin yapıldığı platformlarda sistemsel alt yapının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Öğretmenler kendi branşlarına özgü eğitimlere ihtiyaç duymaktadır. Öğretmenlerin gelişimlerine imkân sağlayacak branşa özgü eğitimlerin sayısı artırılabilir. Öğretmenlerin başvuracakları eğitimlerle ilgili ön bilgilendirici çalışmaların olması beklentisi vardır. Bununla ilgili başvuru sırasında başvuru yapılan sistem ekranına ön tanıtıcı video eklenebilir. Böylece öğretmenlerin başvurdukları eğitim hakkında ön bilgilendirilmeleri sağlanmış olur ve eğitimle ilgili öğretmenlerin yapacakları hazırlıklar varsa önceden yerine getirebilirler.

Anahtar Kelimeler: Hizmet İçi Eğitim, Uzaktan Eğitim, Öğretmen Eğitimi, Veri Analizleri

Investigation of Data Analysis of Teacher Opinions about Distance Education Activities of the Ministry of National Education

Abstract

In this study, the data analysis of teachers' opinions about the distance in-service training activities of the Ministry of National Education will be examined. Change and transformation in the world take place very quickly. The rapid realization of change and transformation has made education very important. One of the most important stakeholders in education is teachers. Teachers need to give importance to their professional development in order to keep up with the developing world conditions. When it comes to professional development, we come across in-service training activities. In the research group of this research, there are seven teachers who work in Konya-Meram in the 2022-2023 academic year and participate in distance in-service training activities. According to the findings obtained from the data analysis as a result of this research, studies can be carried out to develop the systemic infrastructure on the platforms where remote in-service trainings are made in order to prevent possible systemic problems. Teachers need training specific to their branches. The number of branch-specific trainings that will allow the development of teachers can be increased. There is an expectation that teachers will have preliminary informative studies about the training they will apply. A pre-introductory video can be added to the system screen applied during the application. Thus, it is ensured that the teachers are informed about the education they apply for, and if there are any preparations to be made by the teachers about the education, they can fulfill them in advance.

Keywords: In-Service Training, Distance Learning, Teacher Training, Data Analysis

Giriş

Öğretmenlik mesleğinin yapısı dinamik bir süreci içinde barındırır (Uştu, Taş, ve Sever 2016:83). Özellikle mevzuattaki değişiklikler, öğretim teknolojilerinin değişim ve gelişimi ile diğer mesleki gelişim ihtiyaçları gibi unsurlar hizmet içi eğitimleri zorunlu kılmaktadır (Taşlıbeyaz, Karaman, ve Göktaş 2014:142).

Bunun için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere düzenli olarak hizmet içi eğitimler verilmektedir.

Bu anlamda günümüzde öğretmenlerden beklenen sorumluluklardan biri de dünyadaki gelişmeleri takip ederek bu gelişmelere göre kişisel ve mesleki gelişimlerini sürdürmeleri ve edindikleri bilgileri öğrencilerine aktarmalarıdır (Önen vd. 2009:10).

Uzaktan hizmet içi eğitimin olumlu yönlerine katılımcı öğretmenlerin tamamı zaman ve mekân açısından esneklik sağlamasını belirtmişlerdir.

Uzaktan hizmet içi eğitimin olumsuz yönleri ile ilgili öğretmenlerin büyük çoğunluğu etkileşim zayıflığı, sosyalleşmenin olmaması ve sistemsel sorunların oluşabilmesi şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bunların yanında öğretmenler uygulama imkanının olmaması, anında dönüt alınamaması, farklı öğretim yöntemlerinin kullanılmaması, dikkatini derse verememe şeklinde uzaktan eğitimin olumsuz yönleri olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir.

Etkileşim zayıflığı ve sosyalleşmenin olmaması bulguları Güngör ve Tarhan (2021) tarafından yapılan araştırma bulguları ile, sistemsel sorunların olabildiği bulgusu da Taşlıbeyaz vd. (2014) tarafından yapılan araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma Deseni

Millî Eğitim Bakanlığı uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlayan bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenemenoloji) kullanılarak yapılmıştır.

Nitel araştırma veri toplama yöntemleri olarak gözlem, görüşme, doküman analizi gibi nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, olayların ve algıların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yöntemidir (Tutar ve Erdem 2022:151).

Olgu bilim kişinin yaşadığı deneyimin özüne ulaşmayı amaçlayıp, tuttum, ön yargı, düşünce ve deneyimlemeyi merkeze almaktadır. (Yıldırım ve Şimşek 2021:66).

Araştırmada uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçladığından araştırma bir olgubilim çalışması olarak nitelendirilmiştir.

Evren ve Örneklem Seçimi

Bu araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde Konya ili Meram İlçesinde çalışan 4226 öğretmen oluşturmaktadır. Evrene ait bilgiler Meram İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün web sitesinden temin edilmiştir.

Araştırmanın örnekleme ise evren içerisinden seçilen 7 öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem seçiminde araştırmanın içeriğine en uygun olan amaçlı örneklem modellerinden olan maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır.

Amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına imkân tanımaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2021:116).

Maksimum çeşit örneklemede amaç küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek 2021:117).

Bu doğrultuda öğrenim düzeyleri farklı olan, farklı branşlarda görev yapan, farklı mesleki kıdemlerde bulunan, farklı yaşlarda olan öğretmenler tercih edilmiştir.

Çalışma Gurubu

Araştırmada çalışma gurubunu amaçlı örneklem modellerinden olan maksimum çeşitlilik örnekleme ve ölçüt örnekleme göre seçilen Konya ili Meram ilçesinde görev yapan 7 öğretmen oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyo-demografik özellikleri Tablo 1'de ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sosyo-Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Branş	Mezuniyet	Mesleki Kıdem	Okul Türü
1	Erkek	43	Sınıf Öğretmenliği	Yüksek Lisans	21	İlkokul
2	Erkek	28	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	Lisans	5	Ortaokul
3	Kadın	32	Sınıf Öğretmeni	Lisans	10	İlkokul
4	Kadın	45	Fen Bilimleri	Lisans	20	Ortaokul

5	Kadın	38	Türkçe	Lisans	14	Ortaokul
6	Erkek	46	Sınıf Öğretmenliği	Yüksek Lisans	22	İlkokul
7	Kadın	38	Okul Öncesi Öğretmenliği	Yüksek Lisans	15	İlkokul

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 4 tanesi kadın (%57,2), 3 tanesi erkektir (%42,8). Katılımcıların yaşı 28 ile 46 arasında değişmektedir. Araştırmada 28, 32, 43, 45, 46 yaşında bulunan 1'er katılımcı (%14,2), 38 yaşında bulunan 2 katılımcı (%28,5) bulunmaktadır.

Araştırmaya 5 farklı branştan öğretmen katılmıştır. Branşı Sınıf Öğretmeni olan 3 katılımcı (%42,8), branşı Türkçe, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Okul Öncesi Öğretmenliği olan 1'er tane katılımcı (%14,2) bulunmaktadır.

Katılımcıların 4 tanesi (%57,1) lisans mezunu iken 3 tanesi (%42,9) yüksek lisans mezunudur. Katılımcılardan mesleki kıdemi 5, 10, 14, 15, 20, 21, 22 yıl şeklinde 1'er kişidir (%14,2). Katılımcılardan 4 tanesi (%57,2) ilkokul seviyesinde görev yapmakta, 3 tanesi (%42,8) de ortaokul düzeyinde görev yapmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem sosyal bilimler alanında en sık kullanılan veri toplama yöntemidir ve bu durum görüşme yönteminde bireylerin tutum, görüş, şikâyet, deneyim, duygu, şikâyet ve inançları ile ilgili bilgiler edinmede oldukça etkili bir yöntem olmasından kaynaklanmaktadır (Briggs, 1986; akt. Yıldırım ve Şimşek 2021:128).

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı iki kısımdan oluşmaktadır. Birincisi katılımcı öğretmenlerin sosyo-demografik bilgilerini öğrenmeyi amaçlayan “Kişisel Bilgi Formu”dur.

İkincisi ise öğretmenlerin uzaktan hizmet içi eğitimlere ilişkin görüşlerinin toplandığı “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu”dur. Bu formda öğretmenlere açık uçlu görüşme soruları yöneltilmiştir. Görüşme formunda açık uçlu altı tane soru bulunmaktadır.

Çalışmada yapılan görüşmeler 2022-2023 eğitim öğretim yılı I. döneminde gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin müsaitlik durumları öğrenilmiş kendilerini rahat bir şekilde ifade edebilecekleri uygun ortamlar sağlanmıştır.

Görüşme sırasında herhangi bir yönlendirme yapılmamış, görüşmenin amacı etraflıca açıklanmıştır. Öğretmenlerin her biriyle yaklaşık 15 dakika kadar görüşülmüş, verdikleri cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, kayıt için rızası olmayan katılımcıların cevapları görüşme formuna yazılarak veriler toplanmıştır.

Böylelikle öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizinde içerik analiz türü kullanılmıştır. İçerik analizi sürecinin temelini verinin kavramsallaştırılması ve temalar yoluyla kavramlar arasındaki örüntülerin açıklanması oluşturur (Yıldırım ve Şimşek 2021:240).

Yapılan işlem aslında kavramlar ve temalar çerçevesinde benzer verileri bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyip yorumlamaktır. Araştırmada öğretmenlerin uzaktan hizmet içi eğitimde ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Millî Eğitim Bakanlığı uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlayan bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim yöntemi kullanılarak yapılmıştır.

Nitel araştırma veri toplama yöntemleri olarak gözlem, görüşme, doküman analizi gibi nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, olayların ve algıların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yöntemidir.

Araştırmada uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçladığından araştırma bir olgubilim çalışması olarak nitelendirilmiştir.

Bu araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılında Konya-Meram'da görevli 4226 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise evren içerisinde seçilen yedi öğretmenden oluşmaktadır. Örneklem seçiminde araştırmanın içeriğine en uygun olan amaçlı örneklem modellerinden olan maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır.

Amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına imkân tanımaktadır. Maksimum çeşit örneklemede amaç küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır.

Araştırma bütünlüğü içerisinde bu doğrultuda öğrenim düzeyleri farklı olan, farklı branşlarda görev yapan, farklı mesleki kıdemlerde bulunan, farklı yaşlarda olan öğretmenler tercih edilmiştir.

Öğretmenlerin uzaktan hizmet içi eğitime katılım nedenlerini mesleki gelişimleri için gerekli görmeleri Özavcı ve Çelikten (2017) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla benzer şekildedir.

Zaten günümüzde öğretmenlerden beklenen sorumluluklardan biri de dünyadaki gelişmeleri takip ederek bu gelişmelere göre kişisel ve mesleki gelişimlerini sürdürmeleri ve edindikleri bilgileri öğrencilerine aktarmalarıdır (Önen vd. 2009:10).

Uzaktan hizmet içi eğitimin olumlu yönlerine katılımcı öğretmenlerin tamamı zaman ve mekân açısından esneklik sağlamasını belirtmişlerdir.

Uzaktan hizmet içi eğitimin olumsuz yönleri ile ilgili öğretmenlerin büyük çoğunluğu etkileşim zayıflığı, sosyalleşmenin olmaması ve sistemsel sorunların oluşabilmesi şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Bunların yanında öğretmenler uygulama imkanının olmaması, anında dönüt alınamaması, farklı öğretim yöntemlerinin kullanılmaması, dikkatini derse verememe şeklinde uzaktan eğitimin olumsuz yönleri olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir.

Etkileşim zayıflığı ve sosyalleşmenin olmaması bulguları Güngör ve Tarhan (2021) tarafından yapılan araştırma bulguları ile, sistemsel sorunların olabildiği bulgusu da Taşlıbeyaz vd. (2014) tarafından yapılan araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Uzaktan hizmet içi eğitimlerde ihtiyaç duyulan konularla ilgili öğretmenlerin yarıdan fazlası bransa özgü gelişim, yarıya yakını da teknoloji kullanımı şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Bunun yanı sıra öğretmenler sınıf yönetimi, web 2.0 araçları, kitap içeriği üretimi, eğitimde farklı yaklaşımlar, diksiyon, kodlama, proje yazma, masal anlatıcılığı, öğretim yöntemleri, drama, öfke kontrolü ve çocuk ergen psikolojisi konularında da uzaktan hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi gereken yönleri ile ilgili soruya öğretmenlerin yarıya yakını bransa özgü içeriğin çoğaltılması ve eğitim konularında çeşitliliğin artırılması şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin yarıya yakınının bransa özgü içerik beklentisi burada yine dikkatten kaçmaması gereken bir konudur. Öğretmenlerin kendi branşları ile ilgili eğitim alma ve eğitim konularının güncel olması beklentileri Taşlıbeyaz vd. (2014) tarafından yapılan araştırmanın da bulguları arasındadır.

Öğretmenler alanlarında ciddi ciddi gelişime ihtiyaç duymaktadır. Bunun yanında öğretmenler eğitimlerin karşılıklı etkileşimi içerecek şekilde planlanması, eğitim konularının güncel olması,

sistemsel iyileştirmelerin yapılması, eğitim içeriklerinin önceden tanıtılması, eğitim tarihlerinin sınırlandırılmaması şeklinde de görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yapılan bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre yaşanabilecek sistemsel aksaklıkların önüne geçmek için uzaktan hizmet içi eğitimlerin yapıldığı platformlarda sistemsel alt yapının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Öğretmenler kendi branşlarına özgü eğitimlere ihtiyaç duymaktadır. Öğretmenlerin gelişimlerine imkân sağlayacak branşa özgü eğitimlerin sayısı artırılabilir.

Öğretmenlerin başvuracakları eğitimlerle ilgili ön bilgilendirici çalışmaların olması beklentisi vardır. Bununla ilgili başvuru sırasında başvuru yapılan sistem ekranına ön tanıtıcı video eklenebilir.

Böylece öğretmenlerin başvurdukları eğitim hakkında ön bilgilendirilmeleri sağlanmış olur ve eğitimle ilgili öğretmenlerin yapacakları hazırlıklar varsa önceden yerine getirebilirler.

Kaynakça

Aydın, Cengiz Hakan. 2012. “Harmanlanmış hizmet içi eğitimin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi”. *Atılım Sosyal Bilimler Dergisi* 2(1):33-56.

Demir, İsmail. 2022. “Distance education process from the perspective of theology faculty students”. *Electronic Journal of Social Sciences* 21(83):945-62. doi: 10.17755/esosder.1038240.

Dickerson, Lee Ann. 2021. “The Four Transactional Distances Of The Apocalypse: A Critical Realist Case Study Of Higher Education During Covid-19”. Concordia University.

Godschalk, David R., ve Linda Lacey. 2001. “Learning at a distance technology impacts on planning education”. *Journal of Planning Education and Research* 20(4):476-89. doi: 10.1177/0739456X0102000411.

Güney, Bayram. 2018. “Sınıf Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Mardin İli Midyat İlçesi Örneği)”. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

İşman, AYTEKİN. 2022. *Uzaktan Eğitim*. 5. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.

Karagöz, G. 2003. Eğitimde Yansımalar:VII. Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu Kitabı. Sivas: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.

Kaya, Zeki, ve Seref Tan. 2014. “New trends of measurement and assessment in distance education”. TURKISH ONLINE JOURNAL OF DISTANCE EDUCATION 15(1):206-17. doi: 10.17718/tojde.30398.

Le Roux, Cheryl, ve Johanna G. Ferreira. 2005. “Enhancing environmental education teaching skills through in-service education and training”. Journal of Education for Teaching 31(1):3-14. doi: 10.1080/02607470500043516.

Tutar, Hasan, ve Ahmet Tuncay Erdem. 2022. Örnekleriyle Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve SPSS Uygulamaları. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Uştu, Hasan, Ayşe Mentiş Taş, ve Binali Sever. 2016. “Öğretmenlerin mesleki gelişime yönelik algılarına ilişkin nitel bir araştırma”. Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi 4(1):82-106.

Yalın, Halil İbrahim. 2001. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.